

Hrvatski neprofitni portali

Šarić, Dora

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:064855>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

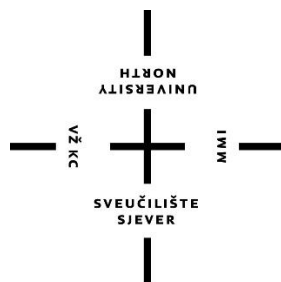
Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-25**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

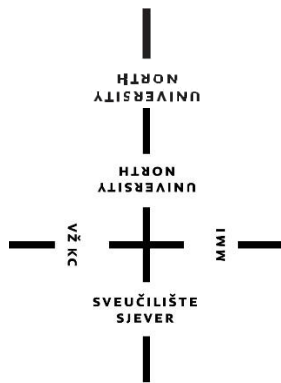
Sveučilište Sjever

Završni rad br. 240_NOV_2022

Hrvatski neprofitni portali

Dora Šarić, 3715/336

Koprivnica, rujan 2022. godine

Sveučilište Sjever

Odjel za komunikologiju medije i novinarstvo

Završni rad br. 240_NOV_2022

Hrvatski neprofitni portali

Studentica

Dora Šarić, 3715/336

Mentor

doc. dr. sc. Željko Krušelj

Koprivnica, rujan 2022. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo

STUDIJ preddiplomski sveučilišni studij Novinarstvo

PRISTUPNIK Dora Šarić

MATIČNI BROJ 3715/336

DATUM 14. 9. 2022.

KOLEGIJ Tiskovine i portali

NASLOV RADA Hrvatski neprofitni portali

NASLOV RADA NA
ENGL. JEZIKU Croatian non-profit portal

MENTOR Željko Krušelj

ZVANJE docent

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. doc. dr. sc. Lidija Dujčić, predsjednica
2. doc. dr. sc. Krešimir Lacković, član
3. doc. dr. sc. Željko Krušelj, mentor
4. doc. dr. sc. Đilda Pečarić, zamjenska članica
- 5.

Zadatak završnog rada

BROJ 240_NOV_2022

OPIS

Pristupnica ima zadatak definirati i analizirati hrvatske neprofitne portale, kojih je gotovo trećina od ukupnog broja evidentiranih portala pri državnoj Agenciji za elektroničke medije. Zašto oni nastaju, tko su im osnivači, kakva im je uloga u društvu, kome su namijenjeni, kakvi su im uređivački koncepti i novinarska struktura, kako je organizirano njihovo poslovanje, na koje probleme redovno nailaze i, naposljetku, kakva im je budućnost? S obzirom na pomalo nejasnu granicu između komercijalnih i neprofitnih medija, prezentirat će podatke o svim evidentiranim portalima koji su u funkciji zajednice i koji se zasnivaju na načelu općeg dobra.

Pristupnica će u tom cilju:

- objasniti nastanak te vrline i mane online novinarstva, s posebnim osvrtom na hrvatske portale;
- dati genezu neprofitnih medija i objasniti zašto su upravo portali dominantni;
- oblikovati tablicu svih evidentiranih neprofitnih portala, iz koje će se uočavati kome su namijenjeni, tko sudjeluje u njihovom financiranju i koja načela smatraju temeljem svoga djelovanja;
- pripremiti širu analizu rada tri po konceptu i krugu korisnika različita neprofitna portala;
- izvući argumentirane zaključke, kvantitativne i kvalitativne, o (ne)ispunjavanju temeljne svrhe djelovanja neprofitnog medijskog sektora.

ZADATAK URUČEN

15.9.2022

POTPIS MENTORA

SVEUČILIŠTE
SJEVER

Predgovor

Želim zahvaliti doc. dr. sc. Željku Krušeljku koji je pristao biti mojim mentorom te svojim usmjeravanjem i sugestijama pomogao u izradi ovoga završnog rada.

Također, zahvaljujem svim profesorima koje sam imala prilike susresti na kolegijima kroz protekle tri godine, a koji su svojim doprinosom i zalaganjem učinili studiranje nezaboravnim životnim putovanjem. Naposljetku, zahvale upućujem svojim roditeljima i najbližim prijateljima koji su mi bili bezuvjetna potpora tijekom cijelog školovanja.

Sažetak

Neprofitni mediji u Hrvatskoj su u nepovoljnom položaju, veliki dio novinara je iscrpljen, preostali novinari i suradnici gotovo da nemaju honorare, male su perspektive i mogućnosti planiranja, što zahtijeva stabilnost i dugoročnije – redovito financiranje.

Iako su još 2003. godine elektroničke publikacije (neprofitne i komercijalne) ušle u Zakon o elektroničkim medijima kao treća kategorija elektroničkih medija, pravo na korištenje sredstava Fonda za medijski pluralizam i raznolikost dobile su tek deset godina kasnije (Mučalo 2019: 39).

Cilj ovoga rada je prikazati aktualno stanje neprofitnih elektroničkih medija u Republici Hrvatskoj. Analizom sadržaja opisana su tri portala koja su dala uvid u programski sadržaj, financijsko stanje i probleme s kojima se suočavaju u domeni neprofitnog medijskog sektora. Također, statističkom analizom prikazani su neprofitni portali koji se nalaze u Upisniku pružatelja medijskih usluga na stranici Agencije za elektroničke medije. Daljnja istraživanja trebala bi se fokusirati na pronalazak načina opstanka neprofitnih medija u financijskom smislu i zadržavanje kvalitetnog i iskusnog kolektiva kako bi neprofitni mediji i dalje stvarali neovisan sadržaj.

Ključne riječi: elektroničke publikacije, elektronički mediji, neprofitni mediji

Abstract

Non-profit media in Croatia are in a disadvantageous position, a large part of journalists are exhausted, the remaining journalists and collaborators have almost no fees, little perspective and planning possibilities, which requires stability and longer-term - regular financing.

Even though they were still in 2003 electronic publications (non-profit and commercial) entered the Law on Electronic Media as the third category of electronic media, they received the right to use funds from the Media Pluralism and Diversity Fund only ten years later (Mučalo, 2019:39).

The aim of this work is to present the current state of non-profit electronic media in the Republic of Croatia. Content analysis described three portals that provided insight in the program content they offer, the financial situation and the problems they face in the domain of the non-profit media sector. Also, statistical analysis shows the non-profit portals that are in the Register of Media Service Providers on the AEM website. Further research should focus on finding ways for non-profit media to survive financially and to retain a quality and experienced team so that non-profit media continue to create independent content.

Key words: electronic publications, electronic media, non-profit media

Sadržaj

1.	Uvod	1
2.	<i>Online</i> novinarstvo i <i>online</i> mediji u Hrvatskoj	3
3.	Web portal kao samostalni medij	5
4.	Neprofitni mediji	6
5.	Elektroničke publikacije	9
5.1.	Pregled upisnika pružatelja elektroničkih publikacija	10
5.2.	Neprofitne elektroničke publikacije	11
5.3.	Statistička analiza neprofitnih elektroničkih publikacija	13
6.	Analiza sadržaja web portala	31
6.1.	Studentski.hr	31
6.2.	Laudato.hr	33
6.3.	Romalen.com	35
6.4.	Usporedba analiziranih portala	37
7.	Zaključak	39
8.	Literatura	41
9.	Popis slika	43
10.	Popis tablica	44

1. Uvod

Na hrvatskoj medijskoj sceni pojavljuje se, uz društvene mreže, i sve više web portala, što je i posljedica postupnog slabljenja i nestajanja tradicionalnih medija, ponajviše tiskovina. *Online* novinarstvo već dva desetljeća dominira medijskom scenom.

Za razliku od dominantnih komercijalnih medija, u konkretnom slučaju portala, u daleko lošijem položaju su oni neprofitni, ponajviše zbog napora koje moraju uložiti za svoj opstanak. Oni predstavljaju „medije trećeg sektora“, medije zajednice. Često se obraćaju marginaliziranim skupinama i pojedincima, i to temama koje nisu česte u *mainstream* medijima, upozoravajući na goruće društvene probleme. U neprofitnom sektoru prvo su zakonski definirane radijske postaje, dok je za ostale medije trebalo puno više vremena i pripreme.

Tek s izmjenama Zakona o elektroničkim medijima iz 2013. godine, neprofitne elektroničke publikacije, dakle i neprofitni portali, upisani su u Registar pružatelja elektroničkih publikacija te im je pružena i prilika za traženje potpora iz Fonda za pluralizam medija pri Agenciji za elektroničke medije (Kunić 2017: 4).

U radu je objašnjen model *online* novinarstva, kao i pojava i djelovanje takvih medija na globalnoj i nacionalnoj razini. Poglavlje o web portalima sadrži nastanak i razvoj portala u Hrvatskoj, kao i njihove karakteristike i podjele. Slijedi definicije neprofitnih medija od strane raznih autora, njihova društvena i politička uloga, zakonska regulativa te procesi mijenjanja statusa neprofitnih medija u dopunama i izmjenama zakona.

U teoretskom dijelu spomenut ću i elektroničke publikacije te kako su postale ravnopravnim članom medijskog sustava kao i njihove definicije u Zakonu. Bitna stavka je i Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija u koji je 2019. godine bilo upisano 130 neprofitna medija. Istaknula sam i uvjete koje je potrebno ispuniti za ulazak u registar te u sljedećem poglavlju institucije koje su bitne za razvoj neprofitnog medijskog sektora, poput Zaklade za razvoj civilnog društva i Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.

Provedena je statistička analiza neprofitnih elektroničkih medija putem tablice u kojoj je ispitano 130 neprofitnih portala (tu nisu uključene neprofitne radijske postaje jer nisu tema ovoga završnog rada). Prezentirane su vrste portala, način njihova financiranja i cilj, vizija ili slogan portala. Tablica je sažeti prikaz informacija koje će pokazati sličnosti i razlike između pojedinih neprofitnih portala te druge relevantne podatke za razumijevanje neprofitne medijske scene.

Za detaljniju su analizu izdvojena tri neprofitna portala različitih namjena i tematika te specifične čitalačke publike: Studentski.hr, Laudato.hr i Romalen.com. Analiza je, konkretnije rečeno, obuhvaćala identifikacijske podatke o pojedinom portalu, sadržajno i programsko opredjeljenje, aktivnost na društvenim mrežama i iznimno važni financijski dio, koji ispituje način

na koji se portal opstoji na medijskoj sceni, kao i mišljenje njihovih odgovornih osoba o stanju s kojim se suočavaju neprofitni mediji i planovima za budućnost. Ukratko, cilj istraživanja bio je prikazati aktualno stanje i poželjan način djelovanja neprofitnih medija u Hrvatskoj.

Ovaj je rad pokušao istražiti sljedeće tri hipoteze:

H1: Na neprofitnim specijaliziranim portalima najviše je prisutan kulturni sadržaj.

H2: Neprofitni mediji najviše se financiraju sredstvima Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.

H3: Interes je velikog broja neprofitnih portala da se odazovu istraživanju, kako bi upozorili na svoje ciljeve i brojne recentne probleme.

2. *Online* novinarstvo i *online* mediji u Hrvatskoj

Sveprisutna digitalizacija i razvoj informacijske tehnologije doveli su do pojave novih oblika medija za koje se koriste različiti nazivi: internetsko novinarstvo, digitalno novinarstvo, *online* novinarstvo ili e-novinarstvo. Bez obzira na raznolikost, njihova je osnova ista, a temelji se na drugačijem obliku novinarstva u odnosu na tradicionalne profesionalne standarde novinarstva koje se razvilo sukladno mogućnostima i prednostima interneta. Razvili su ga oni mediji koji su „pokrenuli svoje web stranice, gdje su u početku mehanički prenosili vijesti svojeg medija na internet, no ubrzo se pokazalo kako je to loše rješenje te da internet pruža velike mogućnosti izražavanja te da napreduju one stranice koje to znaju iskoristiti“ (Malović 2005: 337). Brautović u svojoj knjizi *online* novinarstvo definira kao „nov način prezentiranja novosti, u skladu s karakteristikama interneta, te njihove distribucije posredstvom online medija“ (Brautović 2011: 15).

Bruce Garrison za *online* novinarstvo kaže da je ono zapravo prezentacija novosti na internetskim mrežama poput www ili World Wide Weba, a to uključuje novosti koje nude tradicionalne novinske organizacije (primjerice novine, televizijske stanice, mreže, magazini...) te netradicionalni, neklasični izvori poput web magazina i elektroničkih oglasnih prostora. „Ako *online* novinarstvo ne uključuje interaktivnost, multimedijalnost i raznovrsnost pristupa, možemo ga smatrati samo tradicionalnim oblikom novinarstva“ (Brautović 2011: 15).

Na razvoj *online* medija i novinarstva najveći zamah imao je velik broj korisnika interneta, posljedica čega je i stalni rast priključaka na širokopojasni internet, jer korisnici koji imaju mogućnost pristupa brzom internetu više vremena provode *online*, a samim tim i gledaju multimedijske sadržaje *online*. U Hrvatskoj se prvi portali javljaju 1991. godine paralelno s osnivanjem CARNet-a na prijedlog Predraga Palea pod okriljem Ministarstva znanosti i tehnologije. Tada je i uspostavljena „prva međunarodna komunikacijska veza koja je spojila CARNetov čvor s internetom. U svibnju, 1994. godine, prvu hrvatsku web stranicu o vukovarskoj kalvariji kreirao je Mario Rotim, a svoju web stranicu pokrenula je i Hrvatska radio televizija zajedno s informatičkim časopisima Bug i Byte postavši tako prvi hrvatski medij koji je to učinio“ (Brautović 2011: 23).

U Hrvatskoj su do ožujka 1998. od desetak dnevnih, listova web posjedovali Glas Istre i Večernji list, ali sadržaj nisu podređivali internetu, već su tekstove iz tiskovina samo premještali u formu novih medija. Najznačajniji korak u *online* medijima bilo je osnivanje stranice Izbori.net u rujnu 1999. godine. Ni jedan tadašnji medij nije postao toliko popularan i značajan, a veliku su posjećenost imali na dan izbora 3. siječnja 2000. Godine 2002. spomenuti je portal preimenovan

u Index.hr, koji odbacuje prenošenje tekstova iz tiskovina te televizijskih i radijskih vijesti. (Malović 2003, cit. prema Brautović 2011: 25-26).

Činjenica je da je u današnje vrijeme *online* novinarstvo postalo puno popularnije od tiskovnog pa je sukladno tome broj neprofitnih i komercijalnih portala u stalnom porastu. Tome u prilog ide i istraživanje Digital News Report 2020., koje je obuhvatilo i Hrvatsku, pokazujući da se čak 92% Hrvata informira putem interneta, točnije putem portala i društvenih mreža (Reuters Institute 2020: 66).

3. Web portal kao samostalni medij

Konkretnu definiciju portala teško je odrediti, ali možemo reći da ona primarno označava „polazišnu web stranicu za pristup drugim virtualnim resursima“ (Uzelac 2011: 6). Danas se pod portalima nekritički podrazumijevaju i specijalizirane web stranice (za određenu temu ili ciljnu skupinu), a korisnici mogu istovremeno pristupiti većem broju potrebnih informacija i poveznicama za usmjeravanje na druge relevantne izvore. Portali mogu biti podijeljeni prema ispunjavanju različitih interesa. To mogu biti komercijalni portali, usmjereni na intrigantne i zabavne sadržaje, ili portali orijentirani na promociju javne sfere i građanskog kritičkog diskursa. „Prostor javnog, civilnog ili privatnog sektora tako se proširio u virtualni prostor u kojem se korisnicima pružaju i neke nove usluge koje su im sada dostupne zahvaljujući razvoju tehnologije“ (Uzelac 2011: 6).

Iako su neki dnevni informativni portali nastavak njihovog tiskanog, televizijskog ili radijskog izdanja, također su prisutni i oni koji se definiraju kao zasebni mediji i sadržaj objavljuju putem elektroničkih medija, tj. elektroničke publikacije. U bilo kojem slučaju portal posjeduje određene karakteristike i obilježja koja su svojstvena samo internetskom portalu (Glišić 2018: 19).

Brautović u svojoj knjizi objašnjava obilježja internetskih portala koja se odnose na vrijeme u kojima se informacije objavljuju te na način pohranjivanja i prezentiranja informacija. Karakteristike su sljedeće: „Neposrednost, interaktivnost, multimedijalnost, nelinearnost, povezivanje poveznicama, arhiviranost“ (Brautović 2011: 43).

4. Neprofitni mediji

Mnoge su definicije neprofitnih medija. Oni se prema Caru (2012) mogu definirati kao mediji koji u cilju nemaju „proizvoditi sadržaj radi ostvarenja profita, niti za promidžbu političkih ili ekonomskih interesa, ili za njih vezane ideologije, već im je svrha kreirati sadržaj koji je od javnog interesa i koji doprinosi društvenom razvoju na svim razinama, u složenim procesima funkcioniranja pojedinaca unutar zajednice i društva“ (Car 2012: 5).

Primjerice, Unesco neprofitne medije naziva „medijima zajednice“ i ističe da im cilj nije profit nego socijalna korist zajednice. Isto tako, trebali bi biti odgovorni zajednici u čije ime djeluju te omogućiti sudjelovanje zajednice u kreiranju raznih projekata i programa (Vozab, Peruško i Čuvalo 2017: 109).

Govori se i o medijima „trećeg sektora“ koji nemaju jedinstvenu definiciju već predstavljaju medije zajednice (community media), grassroots medije, alternativne, medije civilnog društva, građanske medije, pa i radikalne i guerilla medije (Atton 2015; Fuller 2007).

„To su neprofitni web portali, novine, časopisi i proizvođači radijskog ili televizijskog programa, bez obzira distribuiraju li ga samostalno, putem radiofrekvencijskog spektra, interneta ili drugih medija.“¹

Dakle, neprofitni mediji pripadaju spomenutom „trećem sektoru“ koji obuhvaća medije koji nisu u sustavu niti su formalno javni, poput Hrvatske radiotelevizije, nego u najširem sektoru civilnog društva. Kao takvi, mediji zajednice izvorno su nastajali u tradicionalnom elektroničkom obliku, no u novije se vrijeme fokus prebacio na internet, koji je danas dominantno u Hrvatskoj. Unatoč pozitivnom razvoju neprofitnog medijskog sektora u srednjoj i istočnoj Europi, bilo je dosta problema u njegovom razvoju – neprepoznavanje sektora od strane zakona o medijima, zanemarivanje uloge i pozitivnih strana neprofitnih medija, slaba spremnost na volontiranje i nestabilniji izvori financiranja.

Neprofitni se mediji mogu promatrati kao manje organizacije. Nisu namijenjeni široj masovnoj publici, već su namijenjeni zajednicama; „neovisni su o tržištima i zemljama te umjesto vertikalne organizacije i hijerarhije, imaju horizontalnu organizaciju“ (Vozab, Peruško, Čuvalo 2017: 109-111).

¹ <https://www.bilten.org/?p=11415#>

Carpentier, Lie i Servaes navode da mediji koji se ubrajaju u treći sektor: „1) služe zajednici, 2) alternativni su u odnosu na matične medije, 3) povezani su s civilnim društvom i 4) imaju „rizomatski” karakter, odnosno poveznica su različitih društvenih aktera“ (2007: 221, cit. prema Čuvalo, Peruško, Vozab 2017: 110).

Bežovan (1995) navodi karakteristike neprofitnih organizacija i medija koje pojašnjavaju različite aktivnosti tih pojmova. U neprofitnom sektoru nalaze se organizacije kojima profit ili zarada nisu primarni ciljevi. Neovisni sektor ukazuje na to da organizacije ne ovise o vladi i tržištu, no nisu potpuno samostalne zbog državnih (vladinih) izvora financiranja te donacija privatnih poduzetnika. Dobrotvornost sektora naglašava humanitarnu i volontersku pomoć koju dobivaju od privatnih osoba. Neoporezivost ih oslobađa od poreznih obveza. Nevladine organizacije ih, pak, odvajaju od utjecaja vladajućih struktura. Dakle, treći sektor znači da pored države i privatnog poduzetništva postoji i treće područje koje utječe na razvoj (Bežovan 1995: 197).

Takvi mediji imaju ulogu analitičara i kritičara vlasti pa se od njih očekuje da ne objavljuju samo vijesti i informacije već da „komentiraju, kritički analiziraju i interpretiraju vijesti kako bi pomogli publikama kontekstualizirati događaje” (Čuvalo, Peruško, Vozab 2017: 112).

Prema Zakonu o elektroničkim medijima (NN 153/09, 84/11, 94/13), nakladnici neprofitnih medija mogu biti „ustanove, vijeća i udruge nacionalnih manjina, obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove te druge ustanove, vjerske zajednice, studentske udruge, školske udruge, udruge građana te druge nevladine udruge s pravnom osobnošću, kao i neprofitne zadruge posvećene zadovoljavanju informativnih, obrazovnih, znanstvenih, stručnih, umjetničkih, kulturnih, vjerskih i drugih potreba javnosti” (čl. 48.).

Zakon o elektroničkim medijima (NN 122/2003) neprofitnost povezuje samo s televizijskim i radijskim programom, ali ne i s elektroničkim medijima. Taj je zakon tada bio značajan jer se njegova uspostava svodila na osnivanje Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Glavni zadatak je bio „poticanje produkcije medijskih sadržaja koji su od javnog interesa” (čl. 56-57).

U Zakonu o elektroničkim medijima (NN 94/2013), pojavljuju se neprofitne elektroničke publikacije. U 1. stavku Zakona o elektroničkim medijima navedeno je da „neprofitni pružatelji medijskih usluga, neprofitni pružatelji elektroničkih publikacija i neprofitni proizvođači audiovizualnih i/ili radijskih programa mogu biti: ustanove, vijeća i udruge nacionalnih manjina, obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove te druge ustanove, vjerske zajednice, studentske udruge, školske udruge, udruge građana te druge nevladine udruge s pravnom osobnošću, kao i neprofitne zadruge posvećene zadovoljavanju informativnih, obrazovnih, znanstvenih, stručnih, umjetničkih, kulturnih, vjerskih i drugih potreba javnosti” (čl. 2).

Ministarstvo kulture je u Nacrtu prijedloga medijske politike Republike Hrvatske od 2015. do 2020. godine izrazilo formalnu potporu neprofitnim organizacijama, medijskom sektoru te njihovom budućem razvoju. Jedan od ciljeva uključuje promicanje razvoja neprofitnih medija i značajnijeg društvenog utjecaja društvene i kulturne razmjene, udruživanja i organizacije za koju su odgovorni.²

Do pogoršanja stanja dolazi, međutim, 2016. godine, kada je Ministarstvo kulture RH maknulo Stručno povjerenstvo za neprofitne medije te su ukinuti poticaji za zapošljavanje novinarskih djelatnika u tim medijima. U tom je razdoblju neprofitni sektor obuhvaćao 99 elektroničkih publikacija i 7 neprofitnih radijskih postaja, dok neprofitnih televizija i tiskanih izdanja uopće nije bilo.³

Autori Čuvalo, Peruško i Vozab navode kako je neprofitni sektor u Republici Hrvatskoj u novije vrijeme sve više osvješteniji i organiziraniji, no i dalje se vode rasprave oko redovnog financiranja neprofitnih medija i uspostavljanja adekvatnog i zakonskog okvira (Čuvalo, Peruško i Vozab 2017: 110).

Korak naprijed vidljiv je početkom 2017. godine, kad je povećan dio sredstava za financiranje neprofitnih elektroničkih publikacija „za 5% ukupnih sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija“ (NN 2/2017).

² <https://vlada.gov.hr/istaknute-teme/nacrt-prijedloga-nacionalne-razvojne-strategije-republike-hrvatske-do-2030-godine/30826>

³ <https://www.kulturpunkt.hr/content/neprofitni-mediji-kontroverze-javnog-financiranja>

5. Elektroničke publikacije

Elektroničke su publikacije danas svojom brojnošću prestigle klasične medije te su postale ravnopravnim „članom“ medijskog sektora. Medijska scena obiluje raznim profitnim i neprofitnim elektroničkim publikacijama, ali očita je slaba istraženost elektroničkih publikacija ili medija u Hrvatskoj. Jedini pravi prikaz, odnosno evidencija, može se pronaći u Knjizi pružatelja elektroničkih publikacija koja se nalazi pri Agenciji za elektroničke medije i dostupna je na web stranicama (Kunić 2017: 8).

Na web stranicama Agencije za elektroničke medije navedeno je da „elektroničke publikacije predstavljaju urednički oblikovane programske sadržaje koji se objavljuju dnevno ili periodično putem interneta od strane pružatelja elektroničkih publikacija u svrhu javnog informiranja i obrazovanja... Fizička i pravna osoba mora prije prve objave elektroničke publikacije podnijeti prijavu za upis u upisnik pružatelja elektroničkih publikacija koji vodi Vijeće za elektroničke medije pod nazivom Knjiga pružatelja elektroničkih publikacija“.⁴

Prema Zakonu o elektroničkim medijima (NN 94/2013, čl.2), elektroničke publikacije su „urednički oblikovani programski sadržaji koji se objavljuju dnevno ili periodično putem interneta od strane pružatelja elektroničkih publikacija u svrhu javnog informiranja i obrazovanja“. Također, navedeno je da „elektroničke publikacije mogu obuhvaćati mrežne stranice korporacija, službene stranice institucija, blogove, društvene mreže i slično. Međutim, elektroničke publikacije nisu knjige, udžbenici, bilteni, katalozi ili drugi nositelji objavljivanja informacija koji su namijenjeni isključivo obrazovnom, znanstvenom i kulturnom procesu, oglašavanju, poslovnoj komunikaciji...“⁵

⁴ <https://www.aem.hr/elektronicke-publikacije/>

⁵ <http://www.propisi.hr/print.php?id=13252>

5.1. Pregled upisnika pružatelja elektroničkih publikacija

Dana 19. kolovoza 2019. u Upisniku pružatelja elektroničkih publikacija navedeno je 377 pružatelja elektroničkih publikacija, a u tom broju se nalaze 255 komercijalnih te 122 neprofitna pružatelja (Kovačić 2021: 17).

U Zakonu o elektroničkim medijima (NN 153/2009), navodi se da neprofitni pružatelji medijskih usluga, elektroničkih publikacija i nakladnici neprofitne televizije i/ili radija mogu biti „samo obrazovne i manjinske ustanove, studentske udruge, školske udruge te udruge građana i druge nevladine udruge s pravnom osobnošću, s najmanje tri godine neprekinutog i javno priznatog rada na području zadovoljavanja informativnih, obrazovnih, znanstvenih, stručnih, umjetničkih, kulturnih i drugih potreba javnosti“ (čl. 48).

Pružatelj mora poštivati i zadovoljiti sedam uvjeta kako bi mogao biti upisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija, medijskih usluga i neprofitnih proizvođača audiovizualnog ili radijskog programa. Kriteriji su sljedeći:

1. „Pružatelj elektroničke publikacije mora biti fizička ili pravna osoba upisana u sudski ili drugi propisani registar u Republici Hrvatskoj“;
2. „Elektronička publikacija mora biti medij u skladu s definicijom iz točke 1. ove Preporuke“;
3. „Pružatelj elektroničke publikacije dužan je na vidnom mjestu osigurati objavu sljedećih podataka: tvrtku i sjedište, odnosno ime i prezime i prebivalište nakladnika, ime i prezime glavnog urednika, odnosno odgovornih urednika, te imena i prezimena urednika pojedinih programskih grupa, u skladu s unutarnjom organizacijom uredništva“;
4. „Elektronička publikacija mora imati glavnog urednika“;
5. „Elektronička publikacija mora objaviti najmanje tri (3) vlastita sadržaja tjedno“;
6. „Pružatelj elektroničke publikacije obvezna je uz svaki tekst i sadržaj objaviti podatke: datum objave, ime i prezime autora objavljenog priloga, osim ako se autor tome protivi, ime i prezime osobe, odnosno tvrtku nositelja autorskih prava glede objavljenih programskih sadržaja, naziv pravne, odnosno ime i prezime fizičke osobe koja čuva korišteno kulturno dobro ili arhivsko gradivo, odnosno odgovarajuću reprodukciju, naziv medija iz kojega je preuzet programski prilog ili isječak iz programskog priloga, osim ako je međusobnim ugovorom određeno drugačije.“;
7. „Pružatelj elektroničke publikacije dužan je uz informacije koje se prenose iz drugih domaćih i inozemnih medija mora biti naznačen medij iz kojega se informacija prenosi.“ (Kovačić 2021: 18).

5.2. Neprofitne elektroničke publikacije

U odjeljku Zakona o telekomunikacijama govori se o neprofitnim medijima, ali o radiju i televiziji, elektroničkih publikacija još nema, jer tada nije bilo interneta. Zanimljivo je da navedeni zakon koristi termin „neprofitabilni mediji“ (Mučalo 2016: 61-62).

Gotovo desetljeće kasnije, u Zakonu o elektroničkim medijima“ (NN 122/2003) prvi se put spominju elektroničke publikacije, međutim neprofitna oznaka pripada i nadalje radiju i televiziji. Definirani su kao „programski sadržaji koje fizičke ili pravne osobe prenose putem informacijsko-komunikacijskih veza na način da su dostupni širokoj javnosti bez obzira na njihov opseg“ (čl. 2). Ovaj je zakon bitan jer je njime osnovan Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija, a njime je osnovano i Vijeće za elektroničke medije (Mučalo 2019: 40). Glavna zadaća Fonda bila je poticati produkciju lokalnih i regionalnih medijskih sadržaja od javnih interesa (čl. 56-57).

Prema Zakonu o HRT-u (NN 25/2003), Fond se punio izdvajanjem 3% ukupne godišnje HRT pristojbe. Korisnici tih sredstava još uvijek nisu bile elektroničke publikacije, već samo radio i televizija (čl. 54).

Sljedeći je Zakon o elektroničkim medijima iz 2009. godine, koji je elektroničke publikacije definirao kao „urednički oblikovane internetske stranice i/ili portale koji sadrže elektroničke inačice tiska i/ili informacije iz medija na način da su dostupni širokoj javnosti bez obzira na njihov opseg“. Pravilnik o Upisniku pružatelja medijskih usluga i elektroničkih publikacija uvodi pojam „knjige elektroničkih publikacija“ – registar s osobnim podacima i ostalim elementima elektroničkih publikacija. Također, kao i prethodni, ni ovaj Zakon ne posvećuje se dovoljno elektroničkim publikacijama i njihovoj regulaciji (Mučalo 2019: 41-42).

Mučalo upućuje na gospodarsku recesiju koja je tada zahvatila Hrvatsku pa samim tim i segmente medijske scene, a potpore Fonda postaju sve više značajne u radu televizije i radija. Sukladno tome, sve su učestaliji bili i zahtjevi za povećanjem broja korisnika tih istih potpora (Mučalo 2016: 65-66).

Konačne izmjene Zakona o elektroničkim medijima iz 2013. godine (NN 94/2013) nagovještaju dugo očekivano priznanje elektroničkih publikacija. Nakladnici elektroničkih publikacija, uz radio i televiziju, definirani su kao „ustanove, vijeća i udruge nacionalnih manjina, obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove te druge ustanove, vjerske zajednice, studentske udruge, školske udruge, udruge građana te druge nevladine udruge s pravnom osobnošću, kao i neprofitne zadruge posvećene zadovoljavanju informativnih, obrazovnih, znanstvenih, stručnih, umjetničkih, kulturnih, vjerskih i drugih potreba javnosti“ (čl. 2).

Ovim Zakon promijenio se i način financiranja odnosno stjecanja prihoda pa tako neprofitni mediji ostvaruju prihode putem članarina, priloga, darova, projekata, vlastite aktivnosti ili iz državnih izvora (Mučalo 2019: 43).

Važnu ulogu u razvoju neprofitnog sektora ima i nacionalna Zaklada za razvoj civilnog društva. Riječ je o javnoj zakladi koja je osnovana zakonom koji je Hrvatski sabor donio 16. listopada 2003. godine. Temelji se na „financijskom priljevu od dijela prihoda od igara na sreću, sredstava državnoga proračuna te vlastite djelatnosti kroz sudjelovanje u programima dodjele financijskih potpora iz međunarodnih izvora i programa Europske unije“ (Zakon o nacionalnoj zakladi za razvoj civilnog društva, NN 173/2003.).

Nacionalna zaklada klasificira se kao javna hibridna zaklada (kombinacija operativnih zaklada i zaklada koje pružaju financijsku potporu). Glavna svrha Nacionalne zaklade je unaprjeđenje i razvoj građanskog društva u Republici Hrvatskoj. Zaklada daje stručnu i financijsku podršku projektima koji promiču održivost u neprofitnom sektoru, suradnju među sektorima, građansko zagovaranje, filantropiju, volonterstvo, čime unaprjeđuju demokratske institucije društva.⁶

Ministarstvo kulture sudjelovalo je u programu podrške neprofitnim medijima, Nacionalne zaklade u cilju razvoja građanskog društva. Poziv za dodjelu potpora neprofitnim medijima, bez obzira na njihov način distribucije (radio, televizija, internet, tisak), raspisuje se nakon preraspodjele sredstava od igara na sreću 2013. godine (Kunić 2017: 14). U prvom natječaju pomoć je dobilo 14 medija, a 2014. 22 medija u iznosu od 250 do 400 tisuća kuna (Mučalo 2016: 67). Od 2017. godine u Pravilniku o Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija (NN 84/2022) pa do danas udio sredstava za neprofitne elektroničke publikacije nije se povisio (Glišić 2018: 36). Sredstva Fonda 2022. godine raspoređena su u sljedećim omjerima:

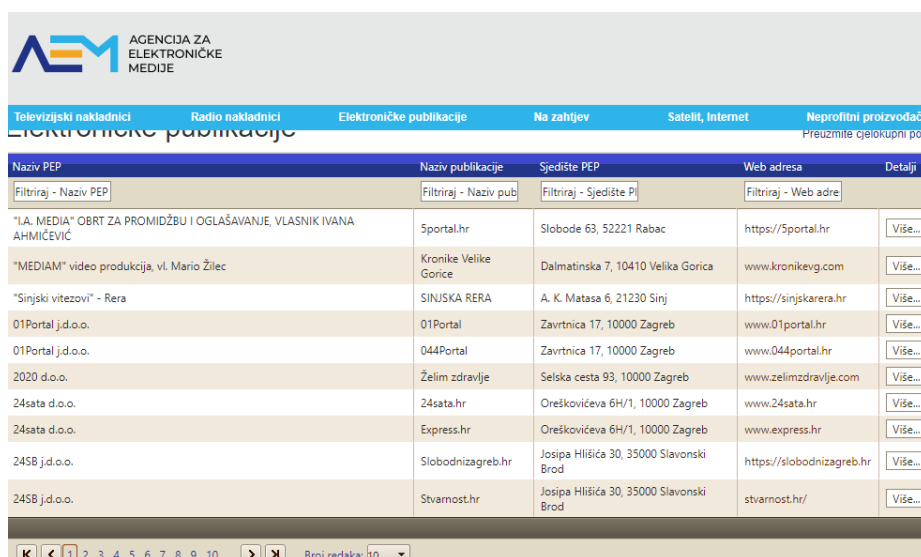
1. „Nakladnici televizije i neprofitne televizije na lokalnoj i regionalnoj razini – 35 %“;
2. „Nakladnici radija i neprofitnog radija na lokalnoj i regionalnoj razini – 38 %“;
3. „Profitni pružatelji elektroničkih publikacija iz članka 71. stavak (1) ZEM-a – 9 %“;
4. „Neprofitni pružatelji elektroničkih publikacija iz članka 55. stavak (5) ZEM-a – 5 %“;
5. „Neprofitni pružatelji radija i televizije iz članaka 26. i 92. ZEM-a – 1,5 %“;
6. „Neprofitni proizvođači audiovizualnog i radijskog programa – 1,5 %“ (NN 84/2022, čl.4).

⁶ <https://zaklada.civilnodrustvo.hr/zaklada>

5.3. Statistička analiza neprofitnih elektroničkih publikacija

Popis elektroničkih neprofitnih publikacija evidentiran je na webu Agencije za elektroničke medije. Na stranici su navedeni uvjeti koje fizička i pravna osoba mora ispuniti prije upisa u Upisnik. „Fizička i pravna osoba mora prije prve objave elektroničke publikacije podnijeti prijavu za upis u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija koji vodi Vijeće za elektroničke medije. Način prijave utvrđen je Pravilnikom o upisniku pružatelja medijskih usluga, elektroničkih publikacija i neprofitnih pružatelja medijskih usluga, elektroničkih publikacija i neprofitnih proizvođača audiovizualnog i/ili radijskog programa.“⁷

Knjiga pružatelja elektroničkih publikacija dostupna je u *pdf* i *excel* obliku te na samim stranicama Agencije. U istoj tablici poredani su nazivi svih komercijalnih i neprofitnih elektroničkih publikacija. Popis medijskih usluga formiran je u *excel* tablicu s 12 rubrika: Naziv medijske usluge, naziv PMU, vrsta medija, vrsta programa, ime odgovorne osobe, telefon, fax, email, web, OIB, status neprofitnosti, vlasnička struktura. Proizlazi da je od ukupno 496 evidentiranih medija njih 140 neprofitnih. Na stranici Agencije za elektroničke medije naveden je također naziv pružatelja elektroničkih publikacija (PEP), zatim naziv publikacije, sjedište PEP-a, web adresa i detalji koji pružaju dodatne informacije o samoj elektroničkoj publikaciji poput koncesija/dopuštenja, kontakt podataka i vlasničke strukture.

AGENCIJA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE				
Elektroničke publikacije				
Preuzmite cjelokupni popis				
Naziv PEP	Naziv publikacije	Sjedište PEP	Web adresa	Detalji
Filteriraj - Naziv PEP	Filteriraj - Naziv pub	Filteriraj - Sjedište PEP	Filteriraj - Web adre	
"LA MEDIA" OBRT ZA PROMIDŽBU I OGLAŠAVANJE, VLASNIK IVANA AHMIČEVIĆ	Sportal.hr	Slobode 63, 52221 Rabac	https://5portal.hr	Više...
"MEDIAM" video produkcija, vl. Mario Žilec	Kronike Velike Gorice	Dalmatinska 7, 10410 Velika Gorica	www.kronikevg.com	Više...
"Sinjski vitezovi" - Rera	SINJSKA RERA	A. K. Matasa 6, 21230 Sinj	https://sinjskarera.hr	Više...
01Portal j.d.o.o.	01Portal	Zavrtnica 17, 10000 Zagreb	www.01portal.hr	Više...
01Portal j.d.o.o.	044Portal	Zavrtnica 17, 10000 Zagreb	www.044portal.hr	Više...
2020 d.o.o.	Želim zdravlje	Selska cesta 93, 10000 Zagreb	www.zelimzdravlje.com	Više...
24sata d.o.o.	24sata.hr	Oreškovićeve 6H/1, 10000 Zagreb	www.24sata.hr	Više...
24sata d.o.o.	Express.hr	Oreškovićeve 6H/1, 10000 Zagreb	www.express.hr	Više...
24SB j.d.o.o.	Slobodnizagreb.hr	Josipa Hljišća 30, 35000 Slavonski Brod	https://slobodnizagreb.hr	Više...
24SB j.d.o.o.	Stvarnost.hr	Josipa Hljišća 30, 35000 Slavonski Brod	stvarnost.hr/	Više...

Slika 1. Primjer popisa elektroničkih publikacija na web stranicama

⁷ <https://www.aem.hr/elektronicke-publikacije/>

Jasnije stanje elektroničkih neprofitnih medija u Hrvatskoj vidljivo je u sljedećoj tablici koja prikazuje 130 portala (izostavljeni su portali komercijalnih radijskih postaja) prema određenim rubrikama: tematika, odnosno vrsta portala, o čemu on piše, koje teme propagira i kome se obraća, zatim način financiranja i podupiratelji portala te ciljeve, misije i vizije tih medija. Tablica je sažeti prikaz informacija koje će pokazati sličnosti i razlike između neprofitnih portala te relevantne podatke za razumijevanje neprofitne medijske scene:

<i>Ime portala</i>	<i>Vrsta portala/ tematika</i>	<i>Financiranje, podupiratelji portala</i>	<i>Misija, vizija i ciljevi, slogan</i>
Sinjska rera	opći, informativni, web portal Sinja i Cetinskog kraja	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Portal za sve, ali ne i svakoga!“
Radnička prava.org	specijalizirani, portal s temom radničkih prava i radničkih borbi	Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija; podupiratelji: Agencija za elektroničke medije, Zaklada Rosa Luxemburg- Southeast Europe	nije navedeno
Bitno.net	specijalizirani, kulturno – vjerski portal-vijesti iz života Crkve	Rhema zaklada, Agencija za elektroničke medije	„Posvetite pažnju bitnome – pratite bitno.net!“ „Svakodnevno internetsko izvoriste aktualnih informacija, značajnih tema i zanimljivih priloga za sve one koji žele svratiti pogled na bitno i obogatiti sebe.“
Press/032.com	informativni	Centar za kulturu medija (CKM); dobrovoljni prilozi i darovi; sredstva obavljanjem djelatnosti	„Poboljšanje medijske i komunikacijske kulture građana Republike Hrvatske kroz sustavnu edukaciju o medijima.“
Turizam 365.hr	specijalizirani – turizam, destinacije i gastronomija	Centar za kulturu medija (CKM); dobrovoljni prilozi i darovi	„Poboljšanje medijske i komunikacijske kulture građana Republike Hrvatske kroz sustavnu edukaciju.“

Studentski.hr	specijalizirani – portal namijenjen studentima i mladima diljem Republike Hrvatske	EU fondovi, oglasi i sponzorstva, natječaji lokalne samouprave	„Otvoriti medijski prostor studentima i mladima u svrhu objektivnog informiranja i pravovremenog reagiranja na pitanja i probleme mladih.“
Libela.org	informativni portal portal o rodu, spolu i demokraciji	Ministarstvo kulture Vlade RH, Agencija za elektroničke medije, Nacionalna Zaklada za razvoj civilnog društva, EU fondovi, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH	„Posebna se pozornost posvećuje povećanju vidljivosti žena.“
Kepes Ujsag	Specijalizirani portal – namijenjen mađarskoj manjini u Hrvatskoj	nije navedeno	nije navedeno
Crol.hr, LGBT news portal	specijalizirani portal – LGBT zajednica	Agencija za elektroničke medije	informiranje o područjima života LGBT zajednice; poticanje LGBT zajednice i organizacija na otvorenu komunikaciju; umrežavanje i zabava, suradnja s drugim medijima i aktivistima/udrugama
Dokumentarni.net	specijalizirani portal – portal o dokumentarnim filmovima	Ministarstvo kulture i medija RH, Hrvatski audiovizualni centar, Grad Rijeka i Društvo hrvatskih filmskih redatelja	upoznavanje publike s dokumentarnim filmom i filmskom industrijom
Forum.tm	informativni tjednik	Agencija za elektroničke medije, Grad Zagreb	„Pišemo, ne prepisujemo.“
Trcanje.hr	specijalizirani portal – teme trčanja i utrka	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Pretvoriti trening u najdraži hobi, trčanje u sastavni dio života i utrke u važan dan u godini.“
Blaga & misterije	specijalizirani portal – bilježi razne legende, misterije, priče, bajke i narodne	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Ured za blaga i misterije čine visoko motivirani pojedinci, koji su odlučili svoje znanje i vještine

	običaje		posvetiti otkrivanju svijeta skrivenom u detaljima.“
La voce del popolo	specijalizirani portal za talijansku manjinu iz Hrvatske i Slovenije	potpora hrvatske, slovenske i talijanske Vlade	nije navedeno
Faktograf.hr	informativni portal – za provjeravanje činjenica (fact-checking)	Zaklada TechSoup, Veleposlanstvo SAD-a u Zagrebu, The Digital News Initiative Innovation Fund, Agencija za elektroničke medije, Europska Unija	„Samo činjenice.“ Suzbijanje dezinformacija u javnom prostoru.
Generacija.hr	specijalizirani portal – namijenjen mladima i starijima	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Promicanje medijske kulture, međugeneracijske solidarnosti i zaštite prava mladih, obitelji i umirovljenika.“
Gong.hr	specijalizirani portal – namijenjen borbi protiv korupcije i poštivanju ljudskih prava	lokalna samouprava, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, natječaji Europske komisije	„Ometa korupciju, upozorava na političke ugroze i gradi ravnopravno građanstvo.“ „Društvo u kojem se poštuju ljudska prava i demokratski standard.“
Zagrebi.hr	informativni portal – medijski portal Hrvatskog centra za istraživačko novinarstvo i slobodu medija	donacije čitatelja	nije navedeno
Global novine.eu	specijalizirani portal – teme i novosti iz studentskog života, Fakultet političkih znanosti	Story Editor	„Portal po mjeri studenta.“
Mi mladi.hr	specijalizirani portal – namijenjen mladima, kulturna događanja	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Poticanje odlučnosti među mladima i stvaranje generacije koje su obrazovane o svijetu oko sebe.“
Drava. Info.hr	informativni portal, opći – vijesti iz Koprivnice i Podravine	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno

Hrvatski Glasnik.com	nezavisni medij – informativni portal	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Gorgonija.com	specijalizirani portal – sve o ribolovu, ronjenju i plovilima	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Music-box.hr	specijalizirani portal – glazbeni portal	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Okupiti perspektivne i kreativne građane, primarno zaljubljenike u glazbu i kulturu, a koji će svojim radom putem raznih servisa predstavljati, promovirati i razvijati glazbenu scenu i kulturu.“
Marko Polo sport.net	specijalizirani portal – sport Korčule i Pelješca	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Promidžba sportaša, sportskih klubova i općenito sporta, prvenstveno na ovom području, ali i u Hrvatskoj.“
Nogomet Plus.net	specijalizirani portal – nogometne vijesti i analize hrvatskog i svjetskog nogometa	donacije čitatelja	„Okupiti navijače svih nogometnih klubova u Hrvatskoj i šire, te im dati prostor na kojem mogu analizirati radi i poslovanje onih koji u nogometu sudjeluju.“
PR glas.com	specijalizirani portal – odnosi s javnošću i marketinška komunikacija	Agencija za elektroničke medije, Hrvatsko novinarsko društvo Grad Zagreb, Hrvatska udruga za odnose s javnošću	„Postati centralno mjesto i univerzalna tražilica PR struke, koje će služiti svima u Hrvatskoj.“
Zagreb.hr	službena stranica grada Zagreba – gradske vijesti, informativna tematika	Grad Zagreb, EU fondovi	nije navedeno
Radnički.org	specijalizirani portal – klasna borba i radničko organiziranje	Agencija za elektroničke medije	„Razvijanje klasne svijesti, naglašavanje nužnosti borbe i međusobnog povezivanja radnika, javno promicanje interesa radništva te politizacija radničkih

			problema.“
Hrvatska katolička mreža	specijalizirani portal – vjerske/religijske vijesti i teme	Hrvatski katolički radio	„Cilj je na jednom mjestu pratiti najvažnije vijesti iz života Crkve, ali i šire.“
Dizajn.hr	specijalizirani portal – dizajn, umjetnost, izložbe, arhitektura	Grad Zagreb, Ministarstvo kulture RH, Zaklada Kultura nova	nije navedeno
Hrvatsko glumište.hr	specijalizirani portal – premijere, festivali, glumci	Ministarstvo kulture RH, Fond za pluralizam medija	nije navedeno
Kritika HDP.hr	specijalizirani portal – za književnost i kritiku	Ministarstvo kulture RH, Grad Zagreb, Perpetuum	„Afirmacija kritičkog govora o književnosti i kulturi te bolja vidljivost temama vezanim uz knjigu, spisateljski rad, čitanje i interpretaciju književnosti.“
Portal Hrvatskoga kulturnog vijeća	specijalizirani portal – političke i gospodarske teme, iseljništvo	donacije čitatelja	nije navedeno
Hrvatsko novinarsko društvo	informativni portal – Neovisna udruga profesionalnih novinara	Agencija za elektroničke medije - Fond za pluralizam medija	„Ostvarivanje profesionalnih interesa, etičnosti i slobode javnog izražavanja.“ „Čuvanje ugleda i dostojanstva profesije.“
Istrage.hr – Index istrage	specijalizirani portal – otkrivanje malverzacija i afera u politici	donacije čitatelja	„Promicanje neovisnog i istraživačkog novinarstva.“
Info zona.hr	informativni portal za mlade na području Splita	Radio Sunce, Skica, Eurodesk, Terrakom Hosting	socijalna inkluzija mladih
Stina.hr	specijalizirani portal – Institut Saveza za tranzicijska istraživanja i nacionalnu edukaciju	Misija OESS-a u Republici Hrvatskoj, Veleposlanstvo SAD, Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske, Ured za udruge Vlade RH, Savjet za nacionalne manjine RH, Nacionalne	„Zaštita i promocija ljudskih prava, razvoja demokracije i međuetničkih odnosa.“

		zaklade za razvoj civilnog društva, King Baudouin Foundation, EU, Agencija za elektroničke medije	
Plan.ET magazin.net	specijalizirani portal – kulturna, društvena i građanska događanja i teme u Karlovcu i Hrvatskoj	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Doprinijeti društvenom razvoju poticanjem razvoja i jačanja civilnog društva i suvremene, urbane i nezavisne kulture i kulture mladih.“
Metković news.com	informativni neovisni portal – vijesti sa područja Metkovića (politika, kultura, sport...)	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Filmovi.hr	specijalizirani portal – recenzije i eseji o filmovima i filmskoj industriji	Ministarstvo kulture RH, Fond za pluralizam medija, Grad Zagreb	„Temeljitiije, potpunije i ažurnije praćenje, promicanje i kritička valorizacija filmske umjetnosti u Hrvatskoj.“
Kazalište.hr	specijalizirani portal – osvrti na kazališne predstave i eseji o kazališnim temama	Ministarstvo kulture RH, Grad Zagreb	„Odgovoriti potrebama današnjih ljubitelja kazališta.“
Klasika.hr	specijalizirani portal – osvrti na koncerte klasične glazbe, festivali i gostovanja	Ministarstvo kulture RH Grad Zagreb, članovi Kulturnog kluba	„Najbolje odgovoriti potrebama današnjih ljubitelja klasične glazbe.“
Plesna scena.hr	specijalizirani portal – osvrti, refleksije i analize na predstave i događanja iz područja suvremenog plesa, performansa	Ministarstvo kulture RH, Grad Zagreb	„Poticanje razvoja profesionalnog diskursa na baletnoj i suvremenoj sceni.“
Braniteljski list.com	specijalizirani portal – aktualnosti i vijesti o hrvatskim braniteljima	Fond za pluralizam medija	nije navedeno
Zadar.tv	specijalizirani portal – sportski: vijesti i rezultati iz raznih sportova	Fond za pluralizam medija	nije navedeno

Teleskop.hr	informativni portal – vijesti i događaji s područja Hrvatske, razne tematike	donacije čitatelja	nije navedeno
Cronika.hr	informativni portal – vijesti i događaji s područja Hrvatske, razne tematike	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Najbolji dokaz da kotači istine ne znaju za kočnice laži.“
Autograf.hr	informativni portal – osvrti i kolumne na aktualne teme iz politike, filozofije, društva, gospodarstva...	donacije čitatelja i sponzorstva	„Borba za napredak, građansku i europsku Hrvatsku, ne tolerirajući nepravdu...“
Braniteljski forum.com	specijalizirani portal – aktualnosti i vijesti o hrvatskim braniteljima	Fond za pluralizam medija (AEM)	nije navedeno
Ravno do dna.com	specijalizirani portal – magazin pop kulture, recenzije, kolumne, osvrti	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Kigo.hr	hrvatski dnevni informativni portal	Medijska kuća KIGO	„Portal koji će vas informirati i opustiti!“
Jaska.hr	informativni portal – vijesti s područja Jastrebarskog	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Objektivno.hr	specijalizirani portal – politički portal s vijestima iz politike ali i kulture i sporta	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Za Hrvatsku koja misli.“
Kulturpunkt.hr	specijalizirani portal – prati nezavisnu kulturnu scenu i nove kritičke umjetničke prakse, teme filozofije, obrazovanja, znanosti, tehnologija	Grad Zagreb, Ministarstvo kulture i medija RH, Zaklada Kultura nova, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	„Promiče kulturu, medije i obrazovanje kao ključne faktore ravnopravnog društva te učvršćuje pozicije organiziranog civilnog društva u području kulture.“
Lički put.hr	informativni portal – teme politika, vjera, mladi	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Metković net.com	informativni portal – vijesti iz Metkovića i Dubrovačko-	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno

	Neretvanske županije		
Maz.hr	specijalizirani portal – Mreža antifašistkinja Zagreb	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Širenje antifašističkih vrijednosti i borba protiv svih oblika diskriminacije i netolerancije.“
Treća dob.com	specijalizirani portal – namijenjen starijim osobama, zdravlje, mirovine, palijativna skrb...	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Ukazuje na društveno odgovorno djelovanje i svijest starijih osoba kroz nove razvojne politike s ciljem integracije i sudjelovanje starijih osoba u društvu.“
Ideje.hr	specijalizirani portal – aktualne teme iz političkog i intelektualnog života	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Aktivirati akademski i intelektualni potencijal koji je trenutačno raspršen u različitim rukavcima i zapleten na različitim preprekama.“
Portal Oštro.hr	informativni portal – teme jadranske regije (Slovenija, Hrvatska, Italija) i njezinih susjeda	donacije čitatelja, natječaji	„Njegovati istraživačko i podatkovno novinarstvo, ostvarivati naše pravo na znanje kao jedno od temeljnih ljudskih prava, širiti novinarska znanja i pridonijeti razvoju budućih generacija novinarki i novinara.“
Varaždin express.com	informativni portal – vijesti s područja Varaždina (gospodarstvo, politika, kultura, događaji)	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Pokret otoka	specijalizirani portal – vijesti s otoka, projekti, otočni život	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva (financijski) Grad Hvar, Grad Supetar, Grad Stari Grad (podupiratelji)	„Zajedničkim snagama – znanjem, iskustvima i strašću podupirati, pomagati, promovirati otok i život na otoku.“
Pregrada.info	informativni portal – vijesti, novosti iz Zagorja	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Što bolje informiranje građana Pregrade i međusobno

			komuniciranje putem interneta.“
Vox feminae.net	specijalizirani portal – namijenjen osnaživanju i umrežavanju mladih, žena i LGBT osoba	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva (financijski), Ministarstvo kulture RH, Grad Zagreb, Zaklada Kultura nova	„Doprinos izgradnji ravnopravnog društva kroz osiguravanje prostora afirmacije, informiranje, osnaživanje, edukaciju i umrežavanje žena, mladih, LGBTIQ osoba te organizacija civilnog društva.“
Romi.hr	specijalizirani portal – namijenjen romskoj zajednici	Romsko nacionalno vijeće, Ministarstvo kulture RH, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Agencija za elektroničke medije	nije navedeno
Phralipen.hr	specijalizirani portal – projekt istoimenog časopisa Saveza Roma “Kali sara” kojem su središnji fokus manjinska pitanja i položaj romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	Ministarstvo kulture RH, Agencija za elektroničke medije, Grad Zagreb	„Upoznati širu javnost s problemima Roma te njihovom bogatom kulturom i tradicijom.“
Lipadona.com	specijalizirani portal – lifestyle portal, portal o kozmetici	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Sretna mama.hr	specijalizirani portal – savjetodavni tekstovi o majčinstvu i roditeljstvu	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Portal Novosti	informativni portal – samostalni srpski tjednik: političke i društvene teme	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
P-portal.net	specijalizirani portal – portal Srba u Hrvatskoj	Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije, Fond za izbeglice, raseljena lica i za saradnju sa Srbima u	nije navedeno

		regionu AP Vojvodine, Grad Zagreb, Agencija za elektroničke medije	
Pressedan	eksperimentalni specijalizirani portal – portal studenata Sveučilišta Sjever	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Portal Paraf	informativni portal	potpora Grada Zagreba	„Borba protiv partitokracije, korupcije i nepotizma, lažnih vijesti.“
Total info.hr	informativni portal – teme političke, gospodarske, zdravstvene, lifestyle	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„U borbi za totalnu istinu.“
Demos media.hr	informativni portal – aktualne vijesti na području Hrvatske	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Poboljšanje medijske i komunikacijske kulture građana Republike Hrvatske kroz sustavnu edukaciju o medijima.“
Sound Guardian.com	specijalizirani portal – glazbeni portal: recenzije glazbe	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Laudato.hr	specijalizirani portal – vjerski, vijesti iz područja vjere, Crkve	donacije, EU fondovi, osnivač portala	nije navedeno
Slavonski portal.com	informativni portal – vijesti s područja Slavonskog kraja	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Nemo časopis.com	specijalizirani portal – časopis za kulturu i društvo	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Muralist.hr	informativni portal – vijesti iz Međimurja, Hrvatske i svijeta	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Hrvatska kulturna baština.“
Obris.org	specijalizirani portal – vanjska i unutarnja politika, nacionalna sigurnost	podatci nisu transparentni niti vidljivi na portalu	„Sustavno prikazati te analitički razložiti događanja u Hrvatskoj i regiji vezana uz pitanja iz sektora nacionalne sigurnosti u najširem smislu.“

Križevci.info	informativni portal – aktualne vijesti i događaji grada Križevca	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	„Povećati razinu informiranosti u lokalnoj zajednici i promovirati Križevce na Internetu.“
Panopticum.com	specijalizirani portal – promicanje ljudskih prava, kulture i prirodnih znanosti	sponzorstva i donacije čitatelja	„Promicanje, razvitak i unapređenje prirodnih znanosti, promicanje medijskih sloboda, turističko-ekološko promicanje RH u EU i u svijetu.“
Ogulin.eu	informativni portal – vijesti i događanja s područja Ogulina	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	„Dobra vijest pod Klekom.“
Đurđevac.eu	službeni portal grada Đurđevca – informativni, aktualne vijesti i događanja na području Đurđevca	Europska Unija	nije navedeno
Pogledaj.to	specijalizirani portal – arhitektura, dizajn, art	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Priznajem.hr	informativni portal – sport, vjera, tehnologija, politika, branitelji	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Baranja.hr	informativni portal – regionalni: vijesti s područja Baranje	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Braniteljski.hr	specijalizirani – namijenjen braniteljima Domovinskog rata	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Ministarstvo hrvatskih branitelja	„U oluji zbivanja.“ „Pružanje mnoštva informacija koje do sada nisu bile zastupljene na internetu te obogaćivanje znanje svakog državljanina Hrvatske.“
Crne mambe.hr	specijalizirani – domoljubni, sve teme vezane uz hrvatske branitelje i rat	nije navedeno	„Promicanje vrijednosti Domovinskog rata, zaštita statusa i promicanje interesa ratnih veterana Domovinskog rata.“
ZG Express.net	informativni portal – vijesti na području Zagreba,	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	„Promicanje kulture i umjetnosti, ali i medijske kulture i

	dogaćanja u Zagrebu		kulture javnog komuniciranja općenito.“
Slobodni filozofski.com	informativni – politika, društvo, kultura	Agencija za elektroničke medije, Grad Zagreb, Hrvatski audiovizualni centar	nije navedeno
Sound-Report.com	specijalizirani portal – glazbeni portal	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
U ime obitelji.net	specijalizirani portal – portal koji je namijenjen aktivnostima udruge U ime obitelji	donacije čitatelja	„Nastala je na aktivnostima građanske inicijative 'U ime obitelji' koja okuplja pojedince, obitelji, građanske udruge te vjerske udruge, zajednice i pokrete – sve one koji koje promiču općeljudske vrijednost – brak i obitelj.“
Ziher.hr	specijalizirani portal – kultura: aktualnosti iz svijeta glazbe, knjiga i filma	Agencija za elektroničke medije	„Promicanje i unapređenje kulture javnog dijaloga, tolerancije i kulturnih sadržaja među mladima putem medija.“
LIKE Metković.hr	informativni portal – događanje i aktualnosti iz Metkovića i okolice	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Valpovština.info	informativni portal – vijesti iz područja Valpova	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Arteist.hr	specijalizirani portal – kultura, umjetnost, društvo	sponzorstva i donacije čitatelja	„Medij koji otvara prostor za intenzivno promišljanje kulture u Hrvatskoj.“
Osijek Express.com	informativni portal – vijesti iz Osijeka	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
H-alter.org	informativni portal – svijet, kultura, Europa, politika	Grad Zagreb, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Agencija za elektroničke medije, Ministarstvo kulture RH	„Razvoj nezavisnosti i profesionalnosti novinarske struke, te osiguravanja prava javnosti na obaviještenost i obrazovanje o

			pitanjima iz oblasti civilnog društva, kulture, društvene znanosti i politike.“
Požeški vodič.com	informativni portal grada Požege i Požeško-slavonske županije	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Nacionalne manjine.hr	specijalizirani portal – namijenjen nacionalnim manjinama u RH	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Žene u Domovinskom ratu	specijalizirani portal – namijenjen braniteljicama Domovinskog rata, obljetnice, događanja	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	„Doprinos žena u Domovinskom ratu, promicanju razvitka i unapređenja odnosa prema domoljubnim vrijednostima, vrijednostima mirotvorstva i humanitarni rad.“
Zna.hr	informativni portal – vijesti aktualnosti na području Zagreba i Hrvatske	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Vodnjanski dir.info	informativni portal – neovisni gradski portal: vijesti s područja Vodnjana	donacije čitatelja	nije navedeno
Portal Veterani	specijalizirani portal – veteranske udruge, teme Domovinskog rata	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	„Utvrđivanje statusa maloljetnih dragovoljaca Domovinskog rata Hrvatske; pomoć u ostvarivanju prava i zahtjeva maloljetnih dragovoljaca Domovinskog rata i članova njihovih obitelji; zaštita digniteta i promicanje vrijednosti Domovinskog rata...“
Hrvatska danas.com	informativni portal – aktualne vijesti na području cijele Hrvatske	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno

Art Caffé.eu	specijalizirani portal – vijesti iz kulture, filmske i glazbene industrije	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Bilten.org	informativni regionalni portal	Rosa Luxemburg Stiftung Southeast Europa, Ministarstvo vanjskih poslova Savezne Republike Njemačke	nije navedeno
Nismo same.com	specijalizirani portal – namijenjen ženama koje se bore ili su pobijedile malignu bolest	sponzorstva i donacije čitatelja	„Portal je poruka zajednici da oboljeli od raka zaslužuju da se na njih obraća pozornost, ne samo onda kada to traži prigoda.“
ZG-magazin.com	informativni portal – vijesti i aktualnosti na području Zagreba	Grad Zagreb, donacije čitatelja	nije navedeno
Dug život.com	specijalizirani portal – namijenjen umirovljenicima, nacionalni okvir	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	„Otklanjanje predrasuda s generacije starijih građana.“
Moje vrijeme.hr	specijalizirani portal – namijenjen umirovljenicima	EU fondovi, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	„Povećanje kvalitete izvještavanja o osobama treće životne dobi s ciljem povećanja vidljivosti društvene skupine u zajednici“.
Aktiviraj Karlovac.net	specijalizirani portal – vijesti iz kulture i društva	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	„Promicanje građanske i političke kulture, unapređenja građanskog i političkog aktivizma građana, unapređenja rada mjesne, lokalne, regionalne samouprave i uprave, nacionalnih i nadnacionalnih političkih tijela.“
Kulturistra.hr	specijalizirani portal za kulturu Istarske županije: kazalište, vizualna umjetnost	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	„Pridonijeti boljoj komunikaciji na vertikalnoj i horizontalnoj razini, tj. istarskih kulturnih ustanova, između ustanova i umjetnika, te svih njih i šire

			kulturne javnosti.“
Split.com.hr	informativni portal – vijesti i događaji s područja Splita i okolice	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Cro-kultura.com	specijalizirani portal – kultura, umjetnost, glazba, filmovi	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	„Upoznati javnost s ponajboljim dosezima u suvremenoj hrvatskoj umjetnosti.“
Vizkultura.hr	specijalizirani portal – kultura i vizualne umjetnosti	Agencija za elektroničke medije, Grad Zagreb, Ministarstvo kulture RH, Hrvatski audiovizualni centar	nije navedeno
Vatrogastvo.hr	specijalizirani portal – vatrogastvo, žurne službe	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	„Osmišljavanje tehnički i sadržajno najkvalitetnijeg web portala vatrogasnih i spasilačkih službi u Republici Hrvatskoj.“
Lika plus.hr	informativni portal – vijesti i aktualnosti s ličkog područja	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	nije navedeno
Liberal.hr	informativni portal – politika, društvo, ljudska prava	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	„Promicanje osobnih i ekonomskih sloboda građana te podizanje svijesti o ljudskim pravima - pravo na rad, izbor, slobodu govora, slobodu kretanja, slobodu udruživanja, slobodu poduzetništva i trgovanja.“
Lupiga.com	informativni portal	Grad Zagreb, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Agencija za elektroničke medije, donacije	nije navedeno
SB plus.hr	informativni portal – lokalne vijesti Brodsko-posavske županije	podatci nisu navedeni niti vidljivi na portalu	„Jačanje suodnosa građana i komunalnih političara kako bi samouprava dominirala nad upravom, jer vlast proizlazi iz naroda i pripada narodu“.

Books.hr	specijalizirani portal – posvećen književnosti	Agencija za elektroničke medije, EU fondovi, Zaklada Kultura nova, Ministarstvo kulture RH	„Vratiti književnost u svakodnevni život.“
TRIS portal.com	informativni neovisni portal – vijesti i aktualnosti na području Šibenika	Agencija za elektroničke medije, EU	nije navedeno
Srbi.hr	specijalizirani portal – namijenjen Srbima u Hrvatskoj	nije navedeno	nije navedeno
Beli Zagreb Grad	informativni portal – aktualne vijesti iz Zagreba	nije navedeno	„Vaša dnevna doza pozitivnih vijesti iz Zagreba- bez žutila, crne kronike i politike.“
Sve za pet.hr	specijalizirani portal – posvećen temama iz obrazovanja	nije navedeno	„Poticanje, unaprjeđenje i promocija svih oblika obrazovanja...“
Promise.hr	informativni portal – aktualne teme iz politike i društva	nije navedeno	„Širenje medijskih sloboda i poticanje pozitivnih promjena...“
Primorski hrvat.hr	specijalizirani – promicanje baštine	nije navedeno	„Tuđe poštuju, svojim se diči.“

Tablica 1. Prikaz elektroničkih medijskih publikacija

Tablica 1. pokazuje 130 portala s podacima o vrsti portala i njihovoj tematici, načinu financiranja i navedenim ciljevima portala. Od toga je njih 54 općih i informativnih (41,5%), dakle najviše je tipičnih *news* portala. Ostali su specijalizirani, u što su ubrojene i službene stranice gradova, recimo Zagreba i Đurđevca. Ukupno gledano, specijaliziranih je portala 76. Najčešća tematika koja je prisutna na tim specijaliziranim portalima je kultura i umjetnost. Čak 24 (18,4%) portala piše o takvim temama. Obično je riječ o portalima koji su specijalizirani za određeno područje kulture ili umjetnosti, primjerice portali koji su posvećeni samo književnosti, likovnoj umjetnosti, plesu, glumi, filmu, kazališnoj produkciji, arhitekturi ili, pak, klasičnoj glazbi. Ima i onih koji pišu i općenito društvenim i kulturnim događajima pa tu nalazimo prilaze recentnih izložbi, koncerata i predstava.

Osim kulture, pojavljuju se i elektroničke publikacije namijenjene određenim skupinama. One se obraćaju nacionalnim manjinama, starijim osobama i umirovljenicima, mladima i studentima ili korisnicima koji su pripadnici određenih grupa, svjetonazora ili opredjeljenja, poput portala

LGBT zajednice i feministkinja. Takvih je portala 3,8%. Ono što iznenađuje je znatni broj portala namijenjenih braniteljima Domovinskog rata i općenito temama iz Domovinskog rata. U neprofitne portale koji promiču domoljubne vrijednosti i humanitarni rad pripadaju Portal Veterani, Braniteljski portal, Braniteljski list, Braniteljski forum, Obris.org, Žene u Domovinskom ratu i Crne mame, znači ukupno sedam specijaliziranih portala (5,3%).

Portala koji se obraćaju nacionalnim manjinama, promiču razumijevanje i prepoznavanje problema nacionalnih manjina u Hrvatskoj i učenje o njihovoj kulturi i običajima ima ukupno pet (3,8%). Dva se portala obraćaju Romima, jedan talijanskoj manjini, jedan mađarskoj manjini, a jedan svim nacionalnim manjinama u Hrvatskoj. Vjeru i religiju te život vjernika i crkve promiču četiri portala (3,07%), a mladima i studentima obraća se sedam portala (5,3%). Od ostalih tema na portalima pojavljuju se i kozmetički portali, portali o roditeljstvu i majčinstvu, glazbeni portali te oni politički i društveni.

Što se financiranja tiče, portale najviše financijski podupire Agencija za elektroničke medije preko Fonda za pluralizam medija, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva te EU fondovi. Agencija za elektroničke medije na navedeni način podupire njih 28 (21,5%). Uz pomoć Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva financira se 11 (8,4%) portala. Često je i financiranje kombinacijom navedenih podupiratelja. Portali se osim navedenim sredstvima financiraju i donacijama čitatelja te sponzorstvima, njih 19 (14,6 %). Čak 67 (51%) portala nema transparentno navedene podatke o financiranju na stranici, što stvara dodatne nejasnoće, ali dovodi u pitanje transparentnost i ažurnost same Agencije za elektroničke medije. U Tablici 1. mogu se također vidjeti navedeni ciljevi, misije i slogani portala ili udruga. No, njih 54 (41,5%) nema na portalu naveden cilj, slogan ili viziju.

Proučavanjem popisa elektroničkih publikacija uočene su brojne potencijalne nepravilnosti. Naime, postavlja se pitanje zašto su neki mediji popisani kao neprofitni, a to zacijelo nisu. Neprofitni mediji su oni koji promoviraju društvene vrijednosti i važna pitanja te pokrivaju specifične teme iz određenih sektora kojima se *mainstream* mediji u pravilu ne bave, ili barem ne sustavno. Dvojbene situacije uočavaju se kod nekih informativnih portala, poput Drava.info ili Križevci.info, jer nije jasno naveden način njihova financiranja. Pretpostavlja se, naime, da neprofitni mediji ne dobivaju dovoljno sredstava pa su primorani baviti se i drugim aktivnostima, koje ih nužno vode u komercijalnu domenu. Teško je, međutim, odrediti gdje je prava granica između neprofitnih i komercijalnih medija.

6. Analiza sadržaja web portala

U analizi će biti prikazan osvrt na osnovne informacije o tri portala različitih vrsta i tematika. Prvi dio analize obuhvatit će identifikacijske podatke o portalu, drugi dio analize odnosi se na sadržajno i programsko opredjeljenje portala te rubrike i tekstove koje u njima nalazimo. Treći dio analize odnosi se na interakciju s čitateljima i aktivnost na društvenim mrežama. Četvrti dio je poslovni i ispituje način na koji se portal financira, odnosno kakva je upoznatost portala s određenim fondovima i natjecajima. Peti dio analize odnosi se na mišljenje o stanju neprofitnih medija i planove razvoja portala u bliskoj budućnosti. Pitanja koja su bila potrebna za analizu poslana su na e-mail adrese urednika tri portala.

6.1. Studentski.hr

Studentski.hr je specijalizirani portal namijenjen studentskoj populaciji i mladima. Cilj portala je predstaviti medijski prostor studentima i mladima s ciljem objektivnog informiranja i pravodobnog odgovora na pitanja i probleme mladih. Portal je projekt udruge Centar za razvoj mladih (CERM). Godišnja posjećenost portala je oko 5,000.000 klikova s 4,100.000 jedinstvenih korisnika. Predsjednik Udruge i voditelj projekta je Nikola Jelovečki, a glavna urednica Barbara Božić. Broj stalno zaposlenih osoba na portalu je dvoje, dok honorarno radi samo jedna osoba i volontiraju tri osobe.

Na portalu se nalazi devet rubrika: Vijesti, Studenti, Zabava, Kolumne, Fotogalerija, Poslovi, Skripte, Oglasi, Udruge. U prvoj rubrici Vijesti govori se o aktualnim temama u Hrvatskoj i svijetu, značajnima za studentsku zajednicu, zatim su tu promjene u zakonima koji se odnose na obrazovanje i studiranje, raznim projektima, događanjima i gostovanjima. Rubrika Studenti obraća se posebno studentima u smislu raznih natječaja, dodjele stipendija, obavijesti i zanimljivosti fakulteta i različitih smjerova. Pod Zabavom čitatelji otkrivaju razne zanimljivosti poput savjeta za učenje, uređenje doma, studentske financije, noćni život i slično. U kolumnama studenti dijele svoja iskustva, mišljenja i opažanja o studiranju, životu u studentskim domovima, studentskim poslovima, ali i o raznim drugim temama. Rubrika Fotogalerija sadrži fotografije raznih događaja, poput otvaranja studentskih menzi, studentskih promocija i slično. Rubrika Poslovi nudi široku lepezu studentskih poslova na stranici Studentskog centra. Rubrika Skripte studentima nudi mogućnost međusobnog dijeljenja radnih materijala sa različitih kolegija na brojnim fakultetima. Tu su navedeni fakulteti na određenim sveučilištima s popisom kolegija koje postoje skripte određenoga gradiva koje studentima mogu pomoći u učenju. Rubrika Oglasi studentima nudi pretraživanje raznih usluga, poput instrukcija, materijala, stanovanja, sporta, rekreacije. Korisnik

samo treba upisati grad, odabrati kategoriju i kliknuti na pretraživanje da bi mu se prikazale sve ponuđene usluge. Rubrika Udruge nudi posredovanje portala u promoviranju udruga usmjerenim prema mladima ili samih studentskih udruga. Portal ima pet do deset vlastitih objava, a tri-četiri preuzete objave, što je otprilike oko 100 objava mjesečno. Što se tiče novinarskih žanrova, najčešće su vidljive vijesti i kolumne, dok sadržajno dominira zabavni sadržaj.

Studentski.hr prisutan je na društvenim mrežama Facebook, Instagram, LinkedIn i Twitter. Na Insatgramu broje 12 tisuća pratitelja, a na Facebooku 59 tisuća. Na tim društvenim mrežama objavljuju linkove koji vode izravno na tekstove na portalu, kao i na razne nagradne igre ili ankete. Također, postoji i interakcija s čitateljima u obliku komentara na tim mrežama, slanja poruka i upita u *inbox*. Na samoj stranici web portala pod rubrikom Kontakt moguće je ostaviti poruku s imenom, prezimenom i e-poštom. Čitatelji imaju i mogućnost slanja sadržaja koji se potom objavljuje na stranicama portala, što pokazuje da je danas građansko novinarstvo izuzetno prisutno.

Sljedeći dio analize imao je za cilj ispitati financijsko stanje portala pa su sukladno tome postavljana i takva pitanja. Studentski.hr se financira EU fondovima, raznim natjecajima lokalne samouprave, oglasima i sponzorstvima. Jedno od pitanja koje sam postavila bilo je i koji postotak od ukupnoga godišnjeg proračuna portal izdvaja za ljudske resurse. Odgovor je glasio 50% godišnjeg proračuna, koji odlazi na plaće, bonuse te prijevoz novinara i ostalih zaposlenika. Za troškove „hladnog pogona“ (energenti, najam, knjigovodstvene usluge i slično) izdvajaju 20% godišnjeg proračuna. Portal je sudjelovao i u natjecajima Fonda za pluralizam medija, ali njegovim sredstvima su samo donekle zadovoljni. Udio prihoda od reklama na portalu iznosi od 10 do 25 posto godišnjih prihoda. Na portalu se, primjerice, oglašava *OTP banka*. Dosadašnje financijsko stanje portal na skali od izrazito lošeg do odličnog ocjenjuje s dobrim. Kao najveći je izazov i problem s kojim se portal susreo navedeno: „Pronalazak dovoljno dobrih ljudi koji imaju znanja, vještina, vremena i strpljenja da ulažu vrijeme i kvalitetan rad, a bez valjane financijske kompenzacije je možda najveći problem neprofitnih portala općenito.“

Studentski.hr za desetak se godina vidi u razvijanju različitih medijskih sadržaja (podcasti i slično), a trenutno stanje neprofitnih medija ocjenjuje s trojkom, što ne pokazuje odviše optimističan stav.

Slika 2. Screenshot naslovne stranice Studentski.hr

6.2. Laudato.hr

Laudato.hr je specijalizirani religijski/vjerski portal. Dio je Laudato grupe, osnivača istoimene galerije, portala i obiteljske televizije Laudato TV, tvrtke nastale iz udruge „Ime dobrote“. Kroz ova tri kanala Laudato je okupio publiku željnu, kako kažu, „boljeg svijeta“. Glavni urednik je Gabrijel Orečić, a portal ima sedam novinara i 28 suradnika. Broj stalno zaposlenih je troje, a honorarnih zaposlenika nema, dok je broj volontera četiri. Godišnja posjećenost portala je 860.553 jedinstvenih korisnika i 4,3 milijuna pregleda. Laudato nudi velik opseg vijesti s naglaskom na pozitivne vijesti i obitelj, zatim vijesti iz domene Katoličke crkve, kulture, glazbe i sporta. Uz vijesti i prijenose uživo iz Vatikana, Laudato jedini u Hrvatskoj prenosi vijesti iz Svete Zemlje.

Na portalu se nalazi deset rubrika: Vijesti, Molitve, Kalendar, Webshop, Donacije, Program, TV vodič, Progledaj srcem, Pratite nas, Klub prijatelja. Rubrika Vijesti podijeljena je na Hrvatsku, Crkvu u svijetu, Vatikan, Najave događaja, Kolumne, Progledaj srcem, Glazbu, Istinito, lijepo i dobro. U toj rubrici nalaze se vijesti iz života Crkve na području Hrvatske i svijeta, aktualnosti iz Vatikana, najave događaja poput koncerata, glazbeno-molitvenih susreta, a tu su i kolumne u kojima se raspravlja o „gorućim“ temama poput abortusa. U odjeljku Istinito, lijepo i dobro mogu se pronaći inspirativne priče, spomendane svetaca, tekstove iz Svetog Pisma. U rubrici Molitve čitatelji mogu pronaći više vrsta molitava za različite nakane, krunice, devetnice. Kalendar prikazuje svece koji su rođeni ili umrli na taj dan, misna čitanja i časoslove. Rubrika Pratite nas sadrži upute za praćenje Laudato televizije putem digitalnoga zemaljskog signala. Klikom na Webshop moguće je kupiti razne suvenire, darove, knjige, nakit i ostalo. Pod rubrikom donacije

čitatelji na račun portala mogu izvršiti uplatu i dati dobrovoljni prilog. TV vodič prikazuje vrijeme emitiranja programa i emisija na Laudato televiziji u odjeljcima glazba, dokumentarni film, prilozima i reportaže, domaći i strani program, snimke. Klub prijatelja poziva pojedince da se pridruže financiranju portala svojim doprinosom u vidu mjesečne uplate od minimalno 10 kuna. Progledaj srcem rubrika je namijenjena je popularnom koncertu duhovne glazbe pod istoimenim nazivom u produkciji Laudato televizije. Ove godine održano je šesto izdanje istoimenog koncerta, a na stranici su prisutne snimke koncerata i sve bitne informacije za kupnju ulaznica i organizaciju koncerta.

Portal objavljuje oko 70% vlastitih objava mjesečno, a 30% preuzetih objava. Što se tiče novinarskih žanrova, prevladavaju vijesti, kolumne, reportaže i video snimke tv-prijenosa.

Laudato je prisutan na tri društvene mreže: Tik Tok, Instagram i Facebook. Na Tik Toku ima najmanji broj pratitelja, na Facebooku Laudato zajednicu prati 107 tisuća pratitelja, a na Instagramu 26 tisuća. Najveća aktivnost vidljiva je na Facebooku i Instagramu, gdje se svaki dan postavi po nekoliko objava pa je zato i aktivnost na društvenim mrežama redovita. Čitatelji imaju i mogućnost interakcije putem kontakt e-maila i telefonskog broja Kluba prijatelja. Interakcija putem komentara i komuniciranja u *inboxu* nije navedena.

Financiranje portala ima neke sličnosti poput već navedenog Studentskog portala. Također se financira EU fondovima, ali uz fondove su prisutni i Fond za pluralizam medija, razne donacije i potpore osnivača portala. Za ljudske resurse (plaće, bonusi i slično) Laudato izdvaja 50% od ukupnoga godišnjeg proračuna. Iznos koji izdvajaju godišnje za edukacije/stručno usavršavanje svojih zaposlenika iznosi 10% ukupnog proračuna. Za troškove hladnog pogona odlazi 50% godišnje. Ovaj portal je sudjelovao u natjecajima Fonda za pluralizam medija i njegovim sredstvima su donekle zadovoljni. Zanimljivo je da se na Laudato portalu reklame ne objavljuju pa stoga ne postoje ni prihodi od istih. Dosadašnje financijsko stanje na portalu ocijenjeno je s ocjenom dovoljan, kao i ukupno stanje neprofitnih medija u Hrvatskoj. Kao izazov s kojim se najčešće susreću su ponovno financijski problemi zbog neredovitih mjesečnih prihoda koji otežavaju funkcioniranje portala. Za budućnost portala naveli su: „Preklapanjem s društvenim mrežama, sve više će se web portali umrežavati s drugim aplikacijama.“

Slika 3. Screenshot naslovne stranice Laudato.hr

6.3. Romalen.com

Romalen je specijalizirani portal namijenjen romskoj nacionalnoj manjini. Glavni urednik je Orhan Memedi. Iako stalnih zaposlenih nema, na portalu su aktivna dva volontera i tri honorarna suradnika. Godišnja posjećenost portala je oko 15 tisuća korisnika. Na portalu se nalazi 12 rubrika: Vijesti, Događanja, Institucije, Romski svijet, Knjižnica, Zanimljivosti, Zabava, Adresar, Natječaji, Foto galerije, Video galerije i Dokumenti.

Vijesti se dijele na podkategorije Hrvatska i svijet. U rubrici Događanja objavljuju se različita zbivanja, poput organizacije nekih projekata i prosvjeda, ali i održavanja koncerata. U rubrici Institucije mogu se pronaći opisi i uloge dva tijela važna za tematiku kojom se portal bavi. To su Savjet za nacionalne manjine i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Rubrika Romski svijet obuhvaća dvije podkategorije, Kultura i Romi općenito, a na njima se govori o tradiciji i romskim praznicima (Sveta Petka, Ederlezi), kao i o općim podacima o romskoj zajednici. Knjižnica nudi informacije o romskim časopisima, književnosti i pjesmama. Zanimljivosti se dijele na Mitove i legende, Romsku kuhinju i Slavne izvođače. Tu se pojavljuju tekstovi o poznatim romskim pjevačima, kompozitorima i glazbenicima. Zatim su tu tekstovi o tradicionalnoj romskoj kuhinji i jelima te o legendama i mitovima koji su neizostavan dio romske kulture. Sljedeća rubrika zove se Zabava, u kojoj dominiraju Romske priče. U rubrici Adresar mogu se pronaći kontakti romskih udruga, a u rubrici Natječaji svi podatci i bitne informacije o određenim natjecajima. U Foto i Video galerije podijeljene su fotografije i videosnimke raznih događanja, projekata i kulturnih sadržaja, Posljednja je rubrika Dokumenti, koja uključuje razna izvješća poput „Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013-2020“ i provedbu te strategije.

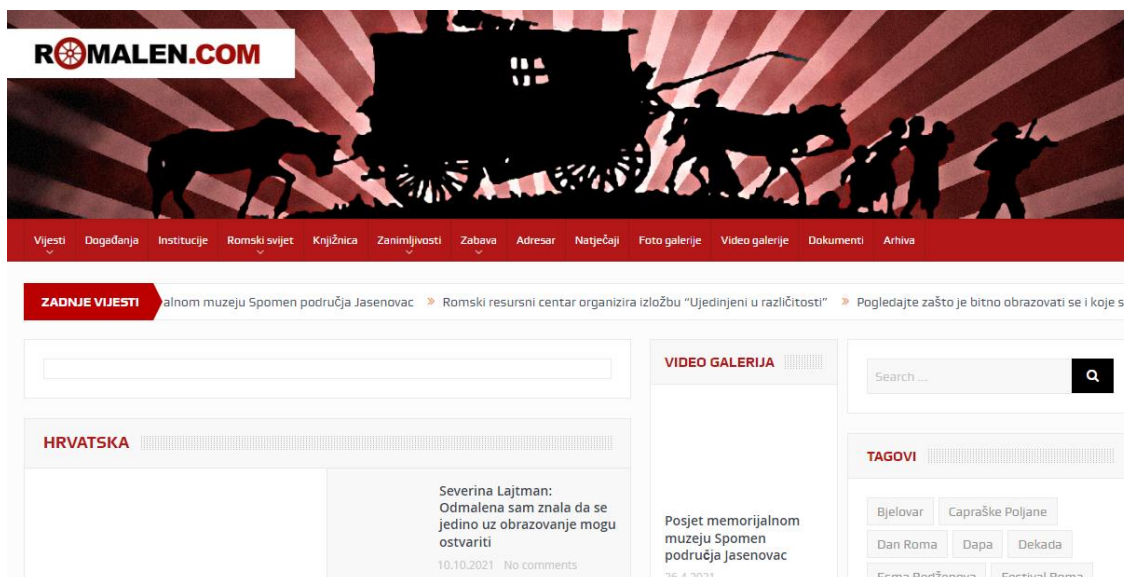
Portal objavljuje oko 20 vlastitih objava mjesečno, a preuzetih objava na portalu ima desetak, što potvrđuje da neprofitni mediji, iako su pod stalnim pritiskom, i dalje ostaju neovisni i vjerni sebi. Što se tiče novinarskih žanrova, prevladavaju vijesti i reportaže.

Romalen je prisutan na društvenoj mreži Facebook, a svoju aktivnost ocjenjuje dvojkom, što znači da ima izrazito slabu aktivnost na toj društvenoj mreži. Interakcija s čitateljima moguća je putem *fan page* stranice portala na Facebooku. Čitatelji imaju i mogućnost slanja sadržaja, ali se rijetko koristi.

Financiraju se raznim natjecajima, u rasponu od lokalne samouprave do gospodarskih subjekta. Od ukupnoga godišnjeg proračuna, za ljudske resurse izdvajaju više od 50%. Za troškove hladnog pogona izdvajaju do 20%, dok za edukacije i stručno usavršavanje zaposlenika zbog niskih iznosa financiranja ne izdvajaju ništa. Upoznati su s Fondom za pluralizam medija te su se javljali na raspisane natjecaje, no rezultati su izostali. Sukladno tome, nisu zadovoljni ni dobivenim sredstvima. Kao i Laudato, ne objavljuju reklame pa nemaju ni prihoda od njih. Dosadašnje stanje ocjenjuju kao izrazito loše.

Što se tiče budućnosti portala, odgovorili su: „Kao portal koji je sadržajno vezan uz jednu nacionalnu manjinu, mogu reći da je budućnost takvih portala, a u tome vidim i naš portal, neizvjesna. Financiranje neprofitnih medija nacionalnih manjina je svakako teško, osobito na nacionalnoj razini pa ukoliko ne dođe do transparentnosti raspodjele sredstava ne vidim svijetlu budućnost. Za 10 godina i nekim pozitivnim razmišljanjem portal vidimo kao ključnu sponu između romske zajednice i građana te većim brojem zaposlenih romskih novinara u svakoj ključnoj županiji s većom koncentracijom pripadnika romske nacionalne manjine.“

Ukupno stanje neprofitnih medija ocijenili su solidnim, odnosno ocjenom tri. Kao izazov s kojim se najčešće susreću je financiranje i pokrivanje troškova suradnika na portalu. „Ključna sredstva Savjeta za nacionalne manjine ne možemo ostvariti jer nam već niz godina odbijaju projekt. Druga tijela državne uprave se oslanjaju na navedeno tijelo koje bi trebalo sufinancirati veći dio troškova manjinskog medija pa samim time početak nije krenuo krajnje pozitivnim pomacima“, zaključili su.

Slika 4. Screenshot naslovne stranice Romalen.com

6.4. Usporedba analiziranih portala

Analizom sadržaja ovih triju portala može se zaključiti da sva tri portala imaju profile na društvenim mrežama, i to na Instagramu i Facebooku, a neki su još prisutni i na Tik Toku (Laudato.hr) te LinkedIn-u (Studentski.hr). Prema očekivanjima, daleko najveći broj pratitelja imaju na Facebooku, gdje svi postavljaju linkove vijesti koje klikom izravno vode na web stranicu portala. Jedino Romalen ima *fan page* na kojem nisu pretjerano aktivni. Interakcija putem društvenih mreža pokazala je da zapravo nema potrebe za rubrikom komentari na web stranici portala. Najviše rubrika ima Romalen.com, njih 12, dok ostali imaju do 10, a one su usko vezane uz njihovu specijaliziranu tematiku. Godišnja posjećenost na portalima (Laudato.hr i Studentski.hr) kreće se u rasponu od 4,1 do 4,3 milijuna pregleda, dok je na portalu Romalen.com samo 15 tisuća korisnika.

Broj stalno zaposlenih na portalima kreće se od dvoje do maksimalno troje ljudi, a Romalen.com uopće nema stalno zaposlene. Honorarno angažiranih na jednom portalu uopće nema, dok je na drugom prisutno njih dvoje. Što se tiče volontera, najviše volontera ima na Studentskom (četiri).

Sva tri portala od novinarskih žanrova najviše objavljuju vijesti, kolumne i reportaže. Preuzete objave na portalu su u manjem broju prisutne od vlastitih, odnosno onih koje sami pišu, što je dokaz da novinari na neprofitnim medijima i dalje nisu pod većim utjecajem raznih političkih i kulturnih struktura, nekako uspijevaju zadržati svoju neovisnost.

Financijski je segment pokazao da se dva portala najviše financiraju EU fondovima, a jedan (Romalen.com) se financira natječajima lokalne samouprave i gospodarskih objekata. Prisutna su i sredstva iz Fonda za pluralizam medija, donacije, oglasi i sponzorstva. Važno je, međutim, istaknuti da su portali naveli više od jednog izvora sredstava. Uostalom, većina neprofitnih medija oslanja se na više izvora, uglavnom zbog malih iznosa kojima se mogu sufinancirati iz tih natječaja. Daleko je to u spomenutim portalima od iznosa potrebnog za redovan rad.

Za ljudske resurse od godišnjeg proračuna portali prosječno izdvajaju 50%, a Romalen.com čak i više od tog postotka. Za troškove „hladnog pogona“ Laudato izdvaja i do polovice proračuna, a Studentski.hr i Romalen.com po 20-ak posto. Studentski.hr i Laudato.hr sudjelovali su u natječajima Fonda za pluralizam medija, ali njegovim su sredstvima samo donekle zadovoljni. Romalen.com pak uopće nije imao priliku pristupiti natječaju, odnosno nisu dobili povratne informacije, čime nikako ne mogu biti zadovoljni.

Zanimljivo je da se na Laudato i Romalen portalu reklame ne objavljuju pa stoga ne postoje ni prihodi od istih, dok na Studentskom ostvaruju 10 do 25% godišnjih prihoda.

Ono što je portalima zajedničko jest nezadovoljstvo trenutnim stanjem neprofitnih medija u Hrvatskoj i trenutnim financijskim statusom, koje smatraju glavnim izazovom s kojim se susreću, a tako će zacijelo biti u doglednoj budućnosti. To će se i nadalje najviše odraziti na mogućnost zapošljavanja i honorarnog angažiranja novinara i ostalog osoblja.

7. Zaključak

Iako je istraživanje prvotno zamišljeno na drugačiji način, zbog izrazito slabog odaziva neprofitnih portala vezano za anketni upitnik, bilo je nužno upotrijebiti samo dostupne informacije i podatke. Konkretno rečeno, na istraživanje su se od 30-ak neprofitnih medija kojima su bila prosljeđena pitanja odazvala samo tri portala. Za ta su tri također korišteni i privatni kontakti za potrebne informacije. Slab je odaziv onemogućio detaljniju analizu, pogotovo kvantitativnu pa je bilo nužno koristiti statističke podatke Agencije za elektroničke medije te prikazati 130 neprofitnih portala i njihove karakteristike u tri osnovne rubrike – financijski dio, cilj i vizija portala te vrsta portala i tematika kojom se bavi.

Na početku ovoga završnog rada postavljene su tri istraživačke hipoteze. Prva je hipoteza glasila: Na neprofitnim portalima najviše je prisutan kulturni sadržaj. Ta hipoteza je u potpunosti potvrđena jer se područje kulture od analiziranih 130 portala ističe kao najzastupljenija tema. Uspoređujući druge teme, poput politike, gospodarstva ili sporta, kultura omogućuje slobodnije kritičko razmišljanje i dijeljenje vlastitih stavova bez pritiska i autocenzure.

Druga je hipoteza bila: Neprofitni mediji najviše se financiraju sredstvima Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Ona je također potvrđena jer portale najviše podupire Agencija za elektroničke medije preko svojeg Fonda za pluralizam medija. Važna su i Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva te EU fondovi. Preko Agencije za elektroničke medije i spomenutog Fonda financirano je ukupno 28 neprofitnih portala. Uz pomoć Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva financira se 11 portala, a donacijama i sponzorstvima njih 17. Važno je napomenuti da te brojke ne moraju biti konačne jer čak 60 portala uopće nema navedene podatke o financiranju i podupirateljima na svojoj stranici. Nije jasno zašto Agencija za elektroničke medije kao regulator tolerira takvu praksu.

Treća je hipoteza glasila: Interes je velikog broja neprofitnih portala da se odazovu istraživanju, kako bi upozorili na svoje ciljeve i brojne recentne probleme. Hipoteza je opovrgnuta jer su na anketu odgovorila tek tri portala od 30-ak odabranih adresa. Možda bi rezultati bili drugačiji da je anketa poslana na svih 130 adresa, no zamisao je bila obuhvatiti poznatije i važnije portale. Ipak čudi slab odaziv, s obzirom na to da je opstojnost neprofitnih medija u Hrvatskoj već godinama vrlo aktualna tema.

Neprofitni mediji i danas su nedvojbeno suočeni s brojnim problemima i poteškoćama, ponajviše onim financijskim. Prisiljeni su sami pronaći način vlastitog opstanka, ponajprije u cilju širenja programskog okvira i zadržavanje kvalitetnih kadrova. Smatram da ovakva istraživanja, iako skromnih dosega, doprinose boljem razumijevanju stanja u kojem se nalaze neprofitni mediji te zaključcima koji će pomoći u njihovom daljnjem razvoju.

IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Dora Šarić (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Hrvatski neprofitni portali (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Šarić Dora
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, Dora Šarić (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Hrvatski neprofitni portali (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Dora Šarić

8. Literatura

Knjige:

- [1] Atton, C. 2007. *The Routledge Companion to Alternative and Community Media*. Oxford: Routledge.
- [2] Brautović, M. 2011. *Online novinarstvo*. Zagreb: Školska knjiga.
- [3] Kovačić, S. 2021. *Online novinarstvo: Služenje javnosti ili podilaženje publici*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- [4] Malović, S. 2005. *Osnove novinarstva*. Zagreb: Golden Marketing – Tehnička knjiga.
- [5] Car, V. 2012. *Putokazi prema slobodnim i odgovornim medijima*. Zagreb: Kuća ljudskih prava – Fakultet političkih znanosti.

Znanstveni i stručni radovi:

- [1] Bežovan, Gojko: „Neprofitne organizacije i kombinirani model socijalne politike“. *Revija za socijalnu politiku*, Vol.2 No.3, 1995. str. 197-214. <https://hrcak.srce.hr/29782>
- [2] Kunić, Tamara i Zgrabljic Rotar, Nada: „Informativni portali. U: Nada Zgrabljic
- [3] Rotar (ur.) *Digitalno doba: masovni mediji i digitalna kultura*“. *Medijska istraživanja*, Vol.26 No.2, 2020. str. 161-189. <https://hrcak.srce.hr/clanak/364787>
- [4] Vozab, Dina, Peruško, Zrinjka i Čuvalo, Antonija: „Treći medijski sektor iz perspektive demokratski angažiranih publika“. *Politička misao: časopis za politologiju*, Vol.54 No.3, 2017. str. 108-131. <https://hrcak.srce.hr/186455>

Doktorski, diplomski i završni radovi:

- [1] Glišić, Eleonora. „Zastupljenost kulturnih sadržaja u neprofitnim i profitnim portalima“. Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatski studiji, 2018. <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:111:822923>
- [2] Kunić, Zrinka. „Analiza medijske politike RH prema neprofitnim elektroničkim publikacijama od 2005. do 2016“. Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti, 2017. <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:114:634155>

Internetski izvori:

- [1] <https://www.vizualni-studiji.com/pdf/uzelac.pdf> (pristupljeno: 7.9.2022.)
- [2] <https://www.bilten.org/?p=11415#> (pristupljeno: 7.9.2022.)
- [3] <https://www.kulturpunkt.hr/content/neprofitni-mediji-kontroverze-javnog-financiranja> (pristupljeno: 7.9.2022.)
- [4] <https://vlada.gov.hr/> (pristupljeno: 7.9.2022.)
- [5] <https://www.aem.hr/elektronicke-publikacije/> (pristupljeno: 7.9.2022.)
- [6] <https://drava.info/> (pristupljeno: 7.9.2022.)
- [7] <https://laudato.hr/> (pristupljeno: 7.9.2022.)
- [8] <https://studentski.hr/> (pristupljeno: 7.9.2022.)
- [9] <https://www.romalen.com/> (pristupljeno: 7.9.2022.)

Zakoni:

- [1] Zakon o elektroničkim medijima (NN 153/09, 84/11, 94/13)
- [2] Zakon o elektroničkim medijima (NN 122/2003)
- [3] Zakon o elektroničkim medijima (NN 94/2013)
- [4] Zakon o elektroničkim medijima (NN 2/2017)
- [5] Pravilnik o Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničnih medija (NN 150/2013)
- [6] Zakon o nacionalnoj zakladi za razvoj civilnog društva (NN 173/2003)

9. Popis slika

<i>Slika 1. Primjer popisa elektroničkih publikacija na web stranicama</i>	<i>13</i>
<i>Slika 2. Screenshot naslovne stranice Studentski.hr.....</i>	<i>33</i>
<i>Slika 3. Screenshot naslovne stranice Laudato.hr.....</i>	<i>35</i>
<i>Slika 4. Screenshot naslovne stranice Romalen.com.....</i>	<i>37</i>

10. Popis tablica

<i>Tablica 1. Prikaz elektroničkih medijskih publikacija</i>	<i>29</i>
--	-----------